

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Študáci a kantorů, Část první, Jaroslav Žák

Študáci co tvorové pospolití. Odrůdy a zrůdy lidu studentského a jeho bojové metody. [...]

KANAĎAN

Trudný úděl středoškoláků zpřijemňuje třídní komik zvaný kanadčan, jenž výborně napodobuje hlasy zvířat a pánů profesorů, jejich slavné výroky („zde vidíte neviditelný plyn“, „i ten Kolísko, který je z vás nejlepší, je největší rošťák, a pak se to stupňuje a nejhorší z darebáků je ten lump Řeháček“ ap.). Kanadčan umí kreslit karikatury kantorů a dělá polohlasně vtipy při vyučování, čili jak zní konferenční hlášení, „ustavičně vytrhuje, ruší vyučování drzými poznámkami, znepokojuje sousedy a zesměšňuje můj předmět.“ Trpívá nevině a heroicky za poklesky svých druhů, nebolí každá nevypátraná rošťárna se mu přičte na vrub.

Mezi třídními komiky se najdou vynikající akrobaté. Znal jsem žertovného mládence, který dovedl v okamžiku, kdy pan profesor psal na tabuli latinské slovíčko pes — noha, udělat na lavici stojku, a když se učitel otočil, seděl zase na svém místě jakoby nic. Což se pokusil jeden ctižádostivý spolužák napodobit, ale právě v okamžiku, kdy táhl bezvadný stoj, vešel do třídy pan ředitel a projevil naprosté nepochopení pro jeho borecký výkon.

REPETENTI

V každé třídě bývá několik vousatých seniorů, kteří „prohráli ligu“, to jest byli poraženi „knokaut“. Pro své bohaté životní zkušenosti stávají se rádci a oporou celé třídy. Dovedou mistrovským způsobem užívatí taháků s jistotou ostřílených bojovníků. Tak například nezkušený studentík vpiše si latinský překlad mezi řádky Ovidia, nebo si vloží do knihy lísteček. Přistoupí-li nedůvěřivý kantor blíže ke své oběti, vyjde podvod najevo a postižený slízne zmíněnou již sardel, bobuli čili eso. Naproti tomu zkušený repetentský vlk má tištěný překlad stejně vázaný jako originál a čte s klasickým klidem přímo z českého textu. Marně slídí podezřívavý prófa okolo vyvolaného. V knize žádných vpisků nezjistí a odchází potřen a zahanben.

Mezi repetenty zaujímají čestné místo mužové vědecky založení, kteří berou studium vážně a s čínskou houževnatostí absolvují každou třídu nejméně dvakrát. Repetenti tohoto druhu bývají obyčejně „putovní“, neboť aby prohloubili studium a poznali různé učební metody, zkoušejí štěstí na několika ústavech. Kolují dojemné legendy o bělovousých repetentech, znalých středního školství po celé republice, kteří, jakožto senioři ústavu, těšili se účtě sboru a posléze vykonali maturitu „honoris causa sub auspiciis“ před zraky svých dojatých učitelů, dítek a vnuků. Vědecky však tento případ doložen není. [...]

- I. Text zařaďte do literárního druhu a žánru, vše dokazujte na ukázkách
- II. Uvažte, o jakou literární formu a variantu jde. Opětne dokazujte na citacích částí textu
- III. Nacházejí se v ukázce tropy? Jaké? Pokuste se vysvětlit jejich funkci
- IV. Nacházejí se v ukázce figury? Jaké? Pokuste se vysvětlit jejich funkci

Použitá literatura:

ŽÁK, Jaroslav. *Študáci a kantorů*. 19. vyd. Praha: Československý spisovatel, 1968, s. 13–15.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ